

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigesimo-Octavum De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quis sit Ordinarius valens assistere Matrimonio, & assistendi licentiam
concedere. §. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

qui est in possessione delegandi, tamen verum titulum non habeat. Argum. Textus in *Aubert. de Tabellionib. seu Nouel. l. 44. cap. 1. in fine. ibi Documentis propter utilitatem contrahentium non infirmantur, quippe utilitati publica maxime expedit, ne gesta ab eo qui communiter potens existimatur inuultu sua sint, cum Respublica defectum supplerere possit.*

10. Illud vero est certum, si Parochus beneficium parochiale obtinuit inualide tamen; quia excommunicatus, vel irregularis erat, vel si valide obtinuit, postea fuit illo titulo priuatus, vel à iure, vel per sententiam, sed non beneficio spoliatus stante communi errore vulgi putantes probabiliter ipsi verum Parochum esse, tam matrimonium, quam alia gesta per ipsam valida sunt: iuxta leg. *Barbarius Philip. p. 1. ff. de officio prator. Et cap. infans, 3. quest. 17. Et pluribus comprobatur Henric. lib. 1. cap. 3. num. 4. Rodrig. 1.4. sum. cap. 219. num. 8. Sanch. disp. 22. num. 5. 6. & 92. Gutierr. cap. 62. num. 2. 6. & 27. Ius namque propter vitanda scandala, grauius inuenientia, quae ex nullitate actuum oriri possunt vitari potestatem iis, qui communiter habere iurisdictionem existimantur. Quod verum est tamen à contrahentibus inuoluntate cognoscatur, quia singularis scientia commanent errorem non impedit, ob quem iurisdictione conceditur. Argum. leg. *nam ad ea. ff. de legib. Vt notauit Sanch. dicta disp. 22. num. 42. Gutierr. cap. 62. num. 6.**

11. Ex qua doctrina inferes valide matrimonio assistere Sacerdotem, cui Parochus verbis tantum abque intentione licentiam assistendi concessit, quia adest communis error cum nullitas tituli occulta sit, vt aduersus Petr. de Ledelm. 9.4. art. 5. p. 3. d. 4. colum. 2. tradit Sanch. dicta disp. 22. numero 62. Gutierr. cap. 62. num. 18. Quinimo valere matrimonium esse verè Sacerdos non sit, sed tantum communiter existimatur, quia licet Parochus non possit licentiam assistendi non Sacerdoti concedere; à ea concessa adest titulus praesumptus licentiae & insuper communis error, ob quem Ecclesia defectum iure humano inducendum supplet, vt optime Sanch. num. 27. Gutierr. num. 26.

§. XI.

Quis sit Ordinarius valens assistere matrimonio, & assistendi licentiam concedere?

- 1. Qui sunt Ordinarij ex recepta omnium sententia.
- 2. Vicarium generalem seclis specialis consuetudine negant esse Ordinarium.
- 3. Vicarij est oppositum.
- 4. Soluuntur opposita fundamenta.

1. Conueniunt omnes Episcopum, vel Archiepiscopum in sua diocesi esse Ordinarium, non tamen comparatione subditorum Suffraganeorum, quia comparatione hominum Ordinarius non est nisi in casibus specialibus, vt decidit capite papalis in princ. de officio Ordinarij. Casus autem speciales sunt, Primo, si adu visitaret Suffraganeos; etenim eo tempore Ordinarius censetur, teste Henric. lib. 19. c. 13. num. 1. Sanch. lib. 3. disp. 28. n. 3. Et 4. Suarez. 4. in 3. p. disp. 25. sit. 1. num. 4. Coninch. de matr. disp. 27. num. 17. Secundo, extra tempus visitationis, denegata ab Episcopo licentia fuerit: quae causa ad Archiepiscopum per appellationem deuoluta: tunc enim causa cognita, & sententia prolata, cui locus appellationi non sit, poterit eo matrimonio assistere, vel licentiam concedere, sicut resoluit Spino de Testam. gloss. 15. n. 3. 9. Segura director. iudic. Ecclesiast. 2. p. cap. 11. §. num. 50. alijs relictis Sanch. lib. 3. disp. 28. num. 4. Gutierr. de matr. cap. 66. num. 3. Deinde censetur Ordinarius Cardinalis respectu subditorum Ecclesiae sui tituli, quia habent iurisdictionem quasi Episcopalem ex Textu in cap. *his quo de maiorit. Et obediunt.* Et tradit Nauarr. lib. 4. consil. 111. de sponsal. consil. 27. alias sit. de elandissima dispensat. consil. 1. num. 1. Sanch. dicta disp. 28. n. 7. Gutierr. c. 66. n. 3. Item sunt Ordinarij omnes Legati Pontificis in Prouincia suae legationis, possunt enim quidquid potest Episcopus, vt probat Sanch. num. 8. Gutierr. num. 10. Et lib. 1. canon. 99. c. 11. n. 6. Coninch. disp. 17. dub. 2. num. 16. Praterea censetur Ordinarius capitulum Sede vacante, seu eius Vicarium resoluit Coninch. num. 17. Gutierr. dicto c. 66. n. 5. Sanch. loco alleg. & alij communiter. Item Ordinarius censetur Abbas Ecclesiae nulli Episcopo subiectae, vt colligitur ex cap. *Ioannes de Testamentis.* & tradit Henric. lib. 11. de matr. c. 3. n. 4. Petr. de Ledelm. de matr. q. 4. art. 5. puncto 3. paulo ante dub. 4. Sanch. dicta disp. 28. n. 6. Gutierr. c. 66. num. 6. Denique omnes illi qui iurisdictionem quasi Episcopalem habent comparatione subditorum Ordinarij censentur, vt bene comprobatur Sanch. Gutierr. Coninch. loc. alleg.

2. Superest difficultas de Prouisore, seu Vicario generali Episcopi. An seclis specialis commissio possit matrimonio assistere, & Sacerdoti licentiam concedere? Negat Sotus in 4. d. 28. q. 4. art. 3. vers. circa concessiones. Anton. Gomez in bulla *in uicaria* c. 4. circa 4. quest. numero 21. Mouentur; quia Vi-

carius instituitur ab Episcopo, ab eoque recipit iurisdictionem à pro libito Episcopi restringendam, vel ampliandam. Ordinarius autem à supremo Principe scilicet Pontifice, vel Rege, si saecularis sit iurisdictionem recipit, vt constat ex c. *inductibus.* 2. q. 1. & docet Gloss. in c. 1. verbo, *constituuntur.* de *Pralati vices suas.* Secundo, Vicarius vices Episcopi gerit, c. *Romana in initio de appellat.* in 6. ibi, *eorum vices supplendo cognoscunt.* At Ordinarius non vices alterius gerit, sed officio proprio fungitur, lege 1. §. *qui mandatum.* ff. de officio eius cui mandata est iurisdictione. Tertio, morte Episcopi iurisdictione Vicarij perit: at ordinaria iurisdictione mortuo instituyente perseuerat, scilicet delegata. capite *gratum.* capite *relatum.* capite *licet de officio deleg.*

3. Nihilominus dicendum est nomine Ordinarij Vicarium generalem Episcopi, & Capituli sede vacante comprehendendi, eo quod Vicarius generalis Episcopi vnum tribunal cum Episcopo, vnaque iurisdictionem constituat, ex cap. *Romana de appellat.* in 6. & c. 1. de consuetudine in 6. ideoque de Vicario Episcopi ad Episcopum non est appellatio, vt ex eisdem Textibus constat, nisi in casibus quae ex speciali commissione Vicario conceduntur, & in quibus ipse est delegatus. Quod si obicitur ex vi vicariatus solum habere iurisdictionem in casibus civilibus, & contentiosis, c. 2. de officio Vicarij in 6. quae non videtur esse assentia matrimonialis, & forte ob hanc rationem inquit Conc. Trident. sess. 24. c. 20. de reformat. cognitionem causarum matrimonialium ad solū Episcopum pertinere tacite eius Vicarium excludens: Respondeo negando Vicarium habere tantum iurisdictionem in casibus civilibus, & contentiosis, habet enim in casibus spiritualibus ad administratione Sacramentorum pertinentibus, neque contrarium probat Textus in dicto c. 2. de officio Vicarij; ibi enim cum dicitur tantum habere iurisdictionem in casibus civilibus non spirituales, & matrimoniales exclusit, sed criminales, quae ex vi vicariatus iudicare non potest. Neque item obest Trident. quia esto alferat ad solos Episcopos pertinere causarum matrimonialium cognitionem, non obinde Vicarium excludit, oportebat namque expressè illum excludere, vt factum est *ff. 2.4. c. 6. 1. ibi eis tantum, non eorum Vicarij sit permissum,* sicuti annotauit Flamin. lib. 3. de resignat. benefic. q. 12. n. 20. Et 21. Sanch. l. 3. d. 29. n. 16. Gutierr. c. 69. n. 7. Adde etiam ratione vicariatus non haberet causas matrimoniales Vicarius Episcopi cognoscere, adhuc non in futurum validè assistere matrimonio non posse, siquidem Parochus causas matrimoniales non cognoscit, & tamen validè assistit, & licentiam concedit, quia est Ordinarius. Quapropter tenendum est Vicarium Episcopi, & Capituli, & esse Ordinarium, & posse licitè & validè matrimonio assistere, & licentiam alteri Sacerdoti assistendi concedere, vt bene ex communi sententia docuerunt Petr. de Ledelm. in sum. 1. p. de Sacram. matrim. c. 4. comel. 4. dub. 17. Henric. lib. 11. c. 3. n. 4. Sanch. lib. 3. disp. 29. num. 18. Gutierr. canon. qq. lib. 1. c. 19. n. 13. Et tradit de matr. cap. 66. n. 12. Et c. 69. n. 9. Coninch. disp. 27. dub. 2. n. 17. Laym. lib. 5. sum. tract. 10. 2. p. c. 4. n. 5. Basil. Po. ce. lib. 5. c. 11. n. 1. Gaspar Hurtado disp. 5. de matr. difficult. 9. n. 12.

4. Ex his facile argumenta opposita soluuntur. Ad primum concedo pertinere ad Episcopum designare vicarium, at eo nominato non ab Episcopo, sed à iure, supremoque capite iurisdictionem recipit. Quod autem aliquando latiore, ampliorique iurisdictionem habeat, id est, quia ab Episcopo specialiter conceditur potestas, & iurisdictione ultra à iure concessam, quae iurisdictione si specialiter committatur huic personae quatenus talis est, est iurisdictione delegata: at si committatur ratione vicariatus, vt si in litteris diceret Episcopus: huic nostro Vicario, & Officiali concedimus &c. Aut eius iurisdictione ordinaria volumus, vt ad hanc, vel illam causam cognoscendam extendamur; tunc iurisdictione non delegata, sed ordinaria erit, vt bene comprobatur Sanch. lib. 3. disp. 29. num. 8. quia principalis iurisdictione trahit ad se minus principalem, eique annexam, cap. *quod in dubiis de consecrat. eccles.* Et expressè deciditur cap. *translatio de conditioib. ibi Quia simul Et ab eodem, sub eadem sponsione veraque data sunt, quod de vno dicitur, necesse est quod de altero intelligatur.* Ad secundum respondeo Delegatum vices gerere delegantis in diuerso tribunali, at Vicarius non gerit vices Episcopi in diuerso, sed in eodem tribunal, vt constat ex dicto cap. *Romana,* ob quod non conceditur appellatio à Vicario Episcopi ad Episcopum, nisi in casibus, in quibus Vicarius fuerit delegatus. Ad tertium: quando iurisdictione ordinaria non est eadem cum instituyente perseuerat eo mortuo: cum iurisdictione Vicarij eadem sit cum iurisdictione Episcopi sinitur Vicarij iurisdictione etiam quoad negocia crepta, vt multis probatur Sanch. lib. 3. disp. 30. num. 2. Et 3. Gutierr. de matr. c. 69. n. 14.

Notanter dixi Vicarium generalem, vt excluderem foraneum; hic enim neque Ordinarius est, nec per se assistere matrimonio potest, aut licentiam concedere, nisi ea potestas ei fuerit specialiter commissa, vt ex communi sententia docet Sanch. d. disp. 29. n. 20. Gutierr. cap. 67. n. 16. Et cap. 69. num. 12.